

## IDEGEN NYELV

### 9–12. évfolyam

#### Célok és feladatok

A 9. évfolyamra a diákok öt éve tanulják a célnyelvet. Ez idő alatt megismerkedtek az idegen nyelvi foglalkozások feladat- és szövegtípusaival, szókincsük bővült, megértik a tanár célnyelvi óravezetését, önbizalmuk lehetővé teszi számukra, hogy az órai munkában egyénileg, párban vagy csoportban eredményesen vegyenek részt, órán kívüli feladataikat önállóan megoldják. Önértékelésük fejlett és reális: ismerik saját erős és gyenge pontjaikat. Továbbra is fontos motivációjuk fenntartása és további fejlesztése.

Cél, hogy a 10. évfolyam végére a diákok eljussanak az A2-B1 közötti szintre, melyen számukra ismert témakörökben, életszerű helyzetekben képesek információt kérni és kapni. Megértik hosszabb terjedelmű, autentikus hallott vagy olvasott szöveg lényegét, abból ki tudják szűrni a lényeges információt. Képesek több mondatból álló szöveget szóban és írásban létrehozni. Szókincsük elég fejlett ahhoz, hogy az ismert témakörökhöz kapcsolódó témákról szóban és írásban információt tudjanak cserélni.

A 12. évfolyam végére a diákoknak B1-B2 közötti szintre nyelvtudást kell szerezniük, az előző szintnél fejlettebb szókincssel, szélesebb skálán mozgó, de ismert témákról kell képesnek lenniük szóban és írásban információt cserélni, hosszabb szövegeket megérteni és létrehozni.

Továbbra is lényeges, hogy az idegen nyelvű tananyag felölelje a más tantárgyakban tanult tartalmakat, de ezeken az évfolyamokon már új tananyag feldolgozását is lehetővé teszi a diákok nyelvi szintje. Fontos, hogy az előző évekhez hasonlóan segítsék a nyelvtanulást az önálló olvasás és az osztálytermen kívüli nyelvi hatások.

Ebben az életkorban a diákokat segítheti a szabályszerűségek felismerése és azok alkalmazása, de a hangsúly továbbra is a jelentésen, kontextuson és kommunikáción van. Ezeken az évfolyamokon kell egyensúlyt teremteni a folyamatos beszéd és a nyelvhelyesség között.

A 12. év végére a diákoknak el kell sajátítaniuk az önálló nyelvfejlesztéshez elengedhetetlen nyelvtanulási stratégiákat.

Közös Európai Referenciakeret szerinti nyelvi tudásszintek:

<http://europass.cedefop.europa.eu/LanguageSelfAssessmentGrid/hu>

<http://europass.cedefop.europa.eu/LanguageSelfAssessmentGrid/en>

#### Fejlesztési követelmények

A tanuló ismert témakörben szóban és írásban tud információt cserélni, szöveget megérteni és létrehozni. Nyelvtudását önállóan szinten tartja, illetve szakmai érdeklődésének megfelelően továbbfejleszti. Nyelvtudása segítségével képes képet alkotni más országok népeiről és kultúrájáról.

##### *Témalista (ajánlás)*

- Ember és társadalom: hátrányos helyzetű és elesett emberek segítése; diszkrimináció.
- Tágabb környezetünk: idegenvezetés a lakóhelyen; a nagyvárosi élet jellemzői.
- Természeti környezetünk: környezetszennyezés és környezetvédelem.
- Az iskola világa: egy célnyelvi iskola összehasonlítása az itthonival.

- Egészség és betegség: hagyományos gyógykezelés és természetgyógyászat; egészséges életmód.
- Étkezés: a helyes és helytelen táplálkozás; éttermek és gyorséttermek.
- Utazás: nyaralás itthon és külföldön; egy körutazás megtervezése.
- Szabadidő, szórakozás: veszélyes sportok; kulturális események; a színház és a mozi világa; a modern és a klasszikus zene; az internet világa.
- A munka világa: munkavállalás nyáron; munkakörülmények hazánkban és külföldön; pályaválasztás.
- Országismeret: találkozások a célország(ok) irodalmával és művészetével; tájékozódás a célország(ok) politikai, gazdasági és társadalmi életéről.
- Tudományos és technikai műveltség: a tudomány és technikai eszközök szerepe mindennapjainkban; a célország(ok) közismert technikai és tudományos csúcsteljesítményei.
- Aktuális témák.

## 9. évfolyam

Évi óraszám: 111

### Tartalom

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó, nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket hat nyelvre, kétéves bontásban a kerettanterv tartalmazza.

#### **Kommunikációs szándékok**

(lásd a 10. évfolyam kerettantervében)

#### **Fogalomkörök**

(lásd a 10. évfolyam kerettantervében)

### A továbbhaladás feltételei

#### *Hallott szöveg értése*

A tanuló legyen képes

- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

#### *Beszédképesség*

A tanuló legyen képes

- köznyelven megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgást követni.

#### *Olvasott szöveg értése*

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelven megírt szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelven megírt szöveg lényegét megérteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai illetve irodalmi szöveget követni.

#### *Írásképesség*

A tanuló legyen képes

- kb. 100 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján szöveggé rendezni, egyszerű közléseket írásban megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni;

- 
- változatos közlésformákat (leírás, elbeszélés, jellemzés) használni.

## 10. évfolyam

Évi óraszám: 111

### Tartalom

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó, nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket hat nyelvre, kétéves bontásban a kerettanterv tartalmazza.

#### **Kommunikációs szándékok**

*Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:*

- megszólítás;
- köszönés, elköszönés;
- bemutatás, bemutatkozás;
- telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés;
- személyes levélben megszólítás és-elbúcsúzás;
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás;
- engedélykérés és arra reagálás;
- köszönet és arra reagálás;
- bocsánatkérés és arra reagálás;
- gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.

*Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*

- sajnálkozás;
- öröm;
- elégedettség, elégedetlenség;
- csodálkozás;
- remény;
- bánat;
- bosszúság.

*Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*

- véleménynyilvánítás, véleménykérés és arra reagálás;
- valaki igazának az elismerése;
- egyetértés, egyet nem értés;
- érdeklődés, érdektelenség;
- tetszés, nem tetszés;
- dicséret, kritika;
- ellenvetés;
- akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség;
- ígéret; szándék,
- érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt.

*Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:*

- dolgok, személyek megnevezése, leírása;
- események leírása;
- információkérés, információadás;
- igenlő vagy nemleges válasz;
- tudás, nem tudás;
- bizonyosság, bizonytalanság;
- ismerés, nem ismerés.

*A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:*

- kérés;

- tiltás, felszólítás;
- segítségkérés és arra reagálás;
- javaslat és arra reagálás;
- kínálás és arra reagálás;
- meghívás és arra reagálás.

*Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:*

- visszakerdezés, ismétléskérés;
- nem értés;
- betűzés kérése, betűzés;
- felkérés lassabb, hangosabb beszédre;
- beszélési szándék jelzése, téma bevezetése;
- megerősítés
- témaváltás, beszélgetés lezárása.

### **Fogalomkörök**

- cselekvés, történés, létezés kifejezése,
- birtoklás kifejezése,
- térbeli és időbeli viszonyok,
- függő beszéd,
- mennyiségi és minőségi viszonyok,
- modalitás,
- esetviszonyok,
- logikai viszonyok,
- szövegösszetartó eszközök.

## **A továbbhaladás feltételei**

*Hallott szöveg értése*

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelentől elkülöníteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényeges pontjait megérteni.

*Beszédkésztség*

A tanuló legyen képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni, álláspontot, véleményt kifejezni.

*Olvasott szöveg értése*

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelentől megkülönböztetni;

- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 200 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas köznyelven megírt szöveg felépítését megérteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveg lényeges pontjait megérteni.

### *Íráskészség*

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondatszerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

*Amennyiben az iskola angol, német, francia, spanyol, olasz, orosz nyelvet tanít, a helyi tanterveket az alábbi kerettantervek alapján készíti el. Más nyelvek oktatása esetén ezek a kerettantervek modellként szolgálnak.*

# NÉMET

## 10. évfolyam

### a) Kommunikációs szándékok

#### Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás	<i>Das ist Peter. Ich heiße ...</i>
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	<i>Guten Tag, das ist ... Auf Wiederhören! Tschüs!</i>
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r)... Viele Grüße. Dein(e)...
érdeklődés hogyanlét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte.
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!

#### Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass... / Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	<i>Schade, dass...</i>
bosszúság	<i>Das ist aber schlimm!</i>

#### Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... <i>Was denkst darüber?</i>
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
érdeklődés, érdektelenség	<i>Ich interessiere mich für ... (nicht).</i>
tetszés, nem tetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség, kötelezettség	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich darf
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! Ich will...
dicséret, kritika, ellenvetés	Klasse! Blödsinn! <i>Das stimmt, aber...</i>
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt	<i>Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee?</i>



**Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok**

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist... / <i>Es geht um...</i>
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, <i>weder...noch</i>
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob
<i>ismerés, nem ismerés</i>	<i>Ich kenne .. gut / nicht.</i>

**A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok**

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
<i>segítségkérés és arra reagálás</i>	<i>Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann leider nicht!</i>
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.

**Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok**

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / <i>Wie meinst du das?</i>
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
<i>beszélési szándék jelzése, téma bevezetése</i>	<i>Dabei fällt mir gerade ein,...</i>
<i>megerősítés</i>	<i>Ja, das stimmt.</i>
<i>témaváltás, beszélgetés lezárása</i>	<i>Und was sagst du zu...? Nun, so viel für heute.</i>

**b) Fogalomkörök:**

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
<b>Cselekvés, történes, létezés kifejezése</b>		
jelenidejűség	sein, es gibt Präsens Vokalwechsel, trennbare Verben	Ich bin heute zu Hause. Hier gibt es keinen Hamburger. Die Sonne scheint schön. Der Zug fährt gleich ab.
múltidejűség,	Präteritum, Perfekt	Er liest das Buch vor. Er kam zu Fuß. Sie haben schon alles getan.
jövőidejűség	Futur (mit Präsens) sich-Verben	Ich bleibe morgen zu Hause. Ich freue mich.

személytelenség	"es"  <i>Passiv (Präsens)</i>	Es ist kalt. Es regnet. Es geht um .../ Es dauert lange bis... <i>Sie werden am Flughafen abgeholt.</i>
<b>Birtoklás kifejezése</b>	haben, gehören  Wessen? von, -s  Nomen Genitiv Possessivpronomen	Ich habe einen Bruder. Die Tasche gehört mir.  das Buch von Peter, Peters Geschichte die Tür des Hauses Das ist meine Familie.
<b>Térbeli viszonyok</b>	irányok, helymeghatározás  Präpositionen mit A/D: an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen  Präpositionen mit dem Akkusativ: durch, um,  Präpositionen mit dem Dativ: bei, zu, von, nach	hier, dort, links, Rechts oben, unten, hinten... Die Vase steht auf dem Tisch. Ich gehe ins Kino.  Gehen Sie durch den Park!  Die Bücher sind bei Karl. Ich komme von meiner Oma.
<b>Időbeli viszonyok</b>	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, immer, nie  Ich gehe jeden Morgen in die Schule.
	időtartam  időpont	wie lange?  in, um, am, wann?  eine Woche, von ... bis, den ganzen Tag, im Winter, um 8 Uhr, am Freitag, diesen/letzten/vorigen/ nächsten Monat
<b>Mennyiségi viszonyok</b>	határozott mennyiség határozatlan mennyiség	eins, zwei erste, zweite eine Portion Pommes  alles, viel, wenig, nichts alle, einige, keine  Ich habe viele Bücher, aber wenig Zeit zum Lesen.
<b>Minőségi viszonyok</b>		

		<p>Wie?</p> <p>Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklination)</p> <p>Vergleiche</p>	<p>Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.</p> <p>Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch.</p> <p>Dieses Buch ist besser, als.... Er ist nicht so alt, wie... Das Bild ist am schönsten.</p>
<b>Modalitás</b>	felszólítás	<p>mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen (Präsens, Präteritum)</p>	<p>Er kann nicht schwimmen. Ich möchte ein Eis. <i>Er wollte nach Hause.</i> <i>Ich konnte das Fenster nicht schließen.</i> Komm morgen wieder! Esst schnell! Nehmen Sie bitte Platz!</p>
<b>Esetviszonyok</b>	névszók a mondatban	Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv	<p>Ich zeige den Schülern Bilder. <i>Das ist das Foto meiner Freundin.</i></p>
<b>Logikai viszonyok</b>	alárendelések	<p>Kausalsatz</p> <p>Subjektsatz</p> <p>Objektsatz</p> <p>Temporalsatz</p> <p>Finalsatz: um zu / damit</p> <p>Relativsatz</p> <p>Konditionalsatz: (Indikativ) Präsens Konjunktiv II. (würde)</p>	<p>denn, weil,</p> <p><i>Es ist schön, hier zu sein.</i></p> <p>Ich weiß (nicht), dass (ob)... Ich weiß, wo du wohnst. Ich habe keine Lust, dich zu besuchen.</p> <p>Als / wenn ...,</p> <p>Ich bleibe hier, um diese Zeitung auszulesen / damit du nicht allein bist.</p> <p>Die See, an der wir voriges Jahr ... ... Die Kinder, deren Eltern ...</p> <p><i>Wenn ich Zeit habe, ...</i> <i>Wenn ich Zeit hätte,...</i> <i>Sie würde kommen, wenn.....</i></p>
<b>Függő beszéd</b>	feltételelesség	mit dem Präsens	<p>Sie sagte, dass sie heute in die Schule geht.</p>

<p><b>Szövegösszetartó eszközök</b></p> <p>kötőszók,</p> <p>névmások</p>	<p>und/oder/aber/denn weil/dass/ob/ obwohl / als ob / als wenn=als</p> <p>das, ich, mich, mir, mein, dieser, jener, man, <i>jeder, keiner,</i> <i>einander,</i> man</p>
--	---

## 11. évfolyam

Évi óraszám: 111

### Tartalom

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó, nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket hat nyelvre, kétéves bontásban a kerettanterv tartalmazza.

#### **Kommunikációs szándékok**

(lásd a 12. évfolyam kerettantervében)

#### **Fogalomkörök**

(lásd a 12. évfolyam kerettantervében)

### A továbbhaladás feltételei

#### *Hallott szöveg értése*

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtől elkülöníteni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget különösebb nehézség nélkül megérteni.

#### *Beszédképesség*

A tanuló legyen képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásban véleményt kikérni, álláspontot megvédeni.

#### *Olvasott szöveg értése*

A tanuló legyen képes

- kb. 250 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 250 szavas szövegben lényeges információt a lényegtől megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 250 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 250 szavas szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 250 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 250 szavas köznyelven megírt szöveget anyanyelven és/vagy célnyelven összefoglalni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveg különösebb nehézség nélkül megérteni.

#### *Írásképesség*

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;

- gondolatait és érzelmeit változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

## 12. évfolyam

Évi óraszám: 111

### Tartalom

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó, nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket hat nyelvre, kétéves bontásban a kerettanterv tartalmazza.

#### **Kommunikációs szándékok**

*Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:*

- megszólítás;
- köszönés, elköszönés;
- bemutatás, bemutatkozás;
- telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés;
- személyes levélben megszólítás és;
- elbúcsúzás;
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás;
- engedélykérés és arra reagálás;
- köszönet és arra reagálás;
- bocsánatkérés és arra reagálás;
- gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.

*Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*

- sajnálkozás;
- öröm;
- elégedettség, elégedetlenség;
- csodálkozás;
- remény;
- bánat;
- bosszúság.

*Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*

- véleménynyilvánítás, véleménykérés és arra reagálás;
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése;
- egyetértés, egyet nem értés;
- érdeklődés, érdektelenség;
- tetszés, nem tetszés;
- dicséret, kritika;
- ellenvetés;
- akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség;
- ígéret; szándék,
- érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia és érdeklődési kör iránt.

*Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:*

- dolgok, személyek megnevezése, leírása;
- események leírása;
- információkérés, információadás;
- igenlő vagy nemleges válasz;
- válaszadás elutasítása,
- tudás, nem tudás;
- bizonyosság, bizonytalanság;
- ismerés, nem ismerés.

*A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:*

- kérés;
- tiltás, felszólítás;
- segítségkérés és arra reagálás;
- javaslat és arra reagálás;
- kínálás és arra reagálás;
- meghívás és arra reagálás.

*Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:*

- visszakérdezés, ismétléskérés;
- nem értés;
- betűzés kérése, betűzés;
- felkérés lassabb, hangosabb beszédre;
- beszélési szándék jelzése, téma bevezetése;
- megerősítés
- témaváltás, beszélgetés lezárása.

### **Fogalomkörök**

- cselekvés, történés, létezés kifejezése,
- birtoklás kifejezése,
- térbeli és időbeli viszonyok,
- függő beszéd,
- mennyiségi és minőségi viszonyok,
- modalitás,
- esetviszonyok,
- logikai viszonyok,
- szövegösszetartó eszközök.

## **A továbbhaladás feltételei**

*Hallott szöveg értése*

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 200 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 200 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

*Beszédkésztség*

A tanuló legyen képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- gondolatait megfelelő logikai sorrendben, választékos mondatokban előadni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásban részt venni.

*Olvasott szöveg értése*

A tanuló legyen képes



- kb. 250 szavas szöveget elolvasni;
- kb. 250 szavas szövegben lényeges információt a lényegteltől megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 250 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 250 szavas szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 250 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 250 szavas köznyelven megírt szöveget anyanyelvén összefoglalni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

*Íráskészség*

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét változatos kifejezésekkel és mondatszerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikai összefüggések alapján, bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegtípusokat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

**Amennyiben az iskola angol, német, francia, spanyol, olasz, orosz nyelvet tanít, a helyi tanterveket az alábbi kerettantervek alapján készíti el. Más nyelvek oktatása esetén ezek a kerettantervek modellként szolgálnak.**

## NÉMET

### 12. évfolyam

#### a) Kommunikációs szándékok

*Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok*

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás és bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ... / Ich möchte Ihnen ... vorstellen?
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	<i>Guten Tag, das ist ....Auf Wiederhören! Tschüs!</i>
<i>szóbeli üdvözlőküldés</i>	<i>Viele Grüße an Petra!</i>
személyes és hivatalos levélben megszólítás	Liebe(r) ..., Sehr geehrter Herr...
személyes és hivatalos levélben elbúcsúzás	Dein(e) ..., Viele Grüße Mit freundlichen Grüßen...
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!

gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten./ Gute Besserung! / <i>Ich gratuliere Ihnen zu .... Danke, sehr nett von Ihnen.</i>
együttérzés és arra reagálás	<i>Mein Beileid! Danke.</i>

*Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok*

<i>hála</i>	<i>Ich bin Ihnen dankbar dafür, dass...</i>
sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll! / <i>Es freut mich, dass...</i>
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön! / <i>Das kann doch nicht wahr sein!</i>
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
<i>félelem</i>	Ich habe Angst, dass...
bánat	Schade, dass...
bosszúság	<i>Das ist aber schlimm!</i>

*Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok*

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... / Was denkst darüber? / <i>Sind Sie damit einverstanden, dass...?</i>
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	<b>Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht! / Da bin ich anderer Meinung.</b>
érdeklődés, érdektelenség	Ich interessiere mich für ... (nicht).
tetszés, nem tetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
ellenvetés	Das stimmt schon, aber... <i>Sie haben Recht, aber...</i>
<i>ellenvetés visszautasítása</i>	<i>Da bin ich mit Ihnen gar nicht einverstanden. Sie können Recht haben, aber...</i>
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség, <i>bizonytalanság</i> , kötelezettség	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich darf , <i>das könnte vielleicht...</i> , ich soll
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! / <i>Ich habe vor, ... zu ...</i>
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia, <i>érdeklődési kör</i> iránt	Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee? <i>Hast du Interesse für ...?</i>
dicséret, kritika, <i>szemrehányás</i>	<i>Klasse! Blödsinn! Ich halte .. für sehr gut. Das ist schon gut, aber...</i>  <i>Warum bist du nicht früher gekommen?</i>

*Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok*

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist.../ Es geht um...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, weder...noch

<i>válaszadás elutasítása</i>	<i>Leider kann ich Ihre Frage nicht beantworten.</i>
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob ... / <i>Ich nehme an, dass...</i>
ismerés, nem ismerés	Ich kenne .. gut / nicht.
<i>emlékezés, nem emlékezés</i>	<i>Ich erinnere mich (nicht) daran, dass, ...</i>

*A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok*

kérés	Kannst du bitte...? /Gib mir bitte ...! / <i>Würden Sie bitte...?</i>
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
segítségkérés és arra reagálás	Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann Leider nicht!
javaslat és arra reagálás	Können wir gehen? / Möchtest du...? Ja, gerne! / <i>Ich schlage vor, dass...</i>
meghívás és arra reagálás	Kannst du kommen? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.
reklamálás	<i>Entschuldigung, ich habe ein Problem...</i>
tanácskérés, tanácsadás	<i>Was schlägst du vor? Ich rate,... / Ich schlage vor...</i>
segítség felajánlása és arra reagálás	<i>Kann ich Ihnen helfen? Ja, das wäre nett. Danke, das geht schon.</i>
ajánlat és arra reagálás	<i>Möchten Sie...?</i>

*Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok*

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / Wie meinst du das?
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése, félbeszakítás	Dabei fällt mir gerade ein,... <i>Darf ich Sie kurz unterbrechen?</i>
megerősítés	Ja, das stimmt.
körülírás	<i>Das ist also ein..., wo...</i>
példa megnevezése	<i>Ein Beispiel dafür ist...</i>
témaváltás, beszélgetés lezárása	<i>Könnten wir jetzt noch darüber reden, ? Können wir ein anderes mal vielleicht hier fortsetzen?</i>

**b) Fogalomkörök:**

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történéés, létezés kifejezése	sein, es gibt	Ich bin heute zu Hause. Hier gibt es keinen Hamburger.
jelenidejűség	Präsens Vokalwechsel, trennbare Verben	Die Sonne scheint schön. Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.

	múltidejűség,	Präteritum, Perfekt	Er kam zu Fuß. Sie haben schon alles getan. Damals hatten wir auf dem Dorf gewohnt.
	jövőidejűség	Plusquamperfekt Futur (mit Präsens) Futur	Ich bleibe morgen zu Hause. Sie werden das heute noch machen.
	személytelenség	sich-Verben es	Ich freue mich. Es ist kalt. Es regnet. Es ist das erste Mal, daß... Es geht um .../ Es dauert lange bis...
	műveltetés	lassen (Präsens, Präteritum)  Passiv (Präsens)  Passiv mit Modalverb (Präsens) Passiv (Präteritum)	Wir lassen/ließen unser Auto reparieren.  Sie werden am Flughafen abgeholt.  Sie müssen abgeholt werden. Sie mußten abgeholt werden.
<b>Birtoklás kifejezése</b>		haben, gehören  Wessen? von, -s  Nomen Genitiv Possessivpronomen	Ich habe einen Bruder. Die Tasche gehört mir.  das Buch von Peter, Peters Geschichte die Tür des Hauses Das ist meine Familie.
<b>Térbeli viszonyok</b>	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, Rechts oben, unten, hinten...

		<p>Präpositionen mit A/D an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen</p> <p>Präpositionen mit dem Akkusativ durch, um, <i>entlang</i></p> <p>Präpositionen mit dem Dativ von, zu, nach, <i>gegenüber</i></p>	<p>Die Vase steht auf dem Tisch. Ich gehe ins Kino.</p> <p>Gehen Sie den Fluß entlang!</p> <p>Die Bücher sind bei Karl. <i>Die Post ist unserer Schule gegenüber.</i></p>
<b>Időbeli viszonyok</b>	<p>gyakoriság</p> <p>időtartam</p> <p>időpont</p> <p><i>előidejűség</i></p>	<p>Wie oft? selten, manchmal, immer, nie wie lange?</p> <p>in, um, am, wann?</p> <p><i>Plusquamperfekt bevor, nachdem</i></p>	<p>Ich gehe jeden Morgen in die Schule.</p> <p>eine Woche, von ... bis, den ganzen Tag im Winter, um 8 Uhr, am Freitag, diesen/letzten/vorigen/ nächsten Monat <i>Nachdem ich eingepackt hatte, rief ich ein Taxi. Bevor ich ein Taxi rief, ...</i></p>
<b>Mennyiségi viszonyok</b>	<p>határozott mennyiség</p> <p>határozatlan mennyiség</p>	<p>alles, viel, wenig, nichts alle, einige, keine</p>	<p>eins, zwei erste, zweite eine Portion Pommes</p> <p>Ich habe viele Bücher, aber wenig Zeit zum Lesen.</p>
<b>Minőségi viszonyok</b>		<p>Wie?</p> <p>Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinations)</p> <p>Vergleiche</p> <p><i>Wer?</i></p>	<p>Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.</p> <p>Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch.</p> <p>Dieses Buch ist besser, als... Er ist nicht so alt, wie... Das Bild ist am schönsten. <i>Der Bekannte / mein Bekannter, der Arme, die Arme</i></p>

<p><b>Modalitás</b></p> <p>felszólítás</p>	<p>mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen (Präsens, Präteritum)</p> <p><i>Perfekt</i></p> <p><i>haben+zu+Infinitiv</i></p> <p><i>sein+zu+Infinitiv</i></p> <p><i>brauchen+zu+Infinitiv</i></p>	<p>Er kann nicht schwimmen. Ich möchte ein Eis. Er wollte nach Hause.</p> <p><i>Ich habe das Fenster nicht schliessen wollen</i></p> <p><i>Du hast dafür selber zu sorgen.</i></p> <p><i>Die Aufgabe ist leicht zu lösen.</i></p> <p><i>Jetzt brauchst du mir nicht zu helfen.</i> Komm morgen wieder! Esst schnell! Nehmen Sie bitte Platz!</p>
<p><b>Esetviszonyok</b></p> <p>névszók a mondatban</p>	<p>Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv</p>	<p>Ich zeige den Schülern Bilder. Das ist das Foto meiner Freundin.</p>
<p><b>Logikai viszonyok</b></p> <p>alárendelések</p> <p>feltételeesség</p>	<p>Kausalsatz</p> <p>Subjektsatz</p> <p>Objektsatz</p> <p>Temporalsatz</p> <p>Finalsatz: um zu / damit</p> <p>Relativsatz</p> <p>Konditionalsatz: (Indikativ) Präsens Konjunktiv II.</p>	<p>denn, weil,</p> <p>Es ist schön, hier zu sein.</p> <p>Ich weiß (nicht), dass (ob)... Ich weiß, wo du wohnst. Ich habe keine Lust, dich zu besuchen.</p> <p>Als / Wenn ..., Bevor / Während/Solange...</p> <p>Ich bleibe hier, um diese Zeitung auszulesen / damit du nicht allein bist.</p> <p>Die See, an der wir voriges Jahr ... Die Kinder, deren Eltern ...</p> <p>Wenn ich Zeit habe,... Wenn ich Zeit hätte,... Sie würde kommen, wenn.....</p> <p><i>Wenn ich Zeit gehabt hätte...</i> <i>Sie wären gekommen, wenn...</i></p>
<p><b>Függő beszéd</b></p>	<p>mit dem Präsens</p>	<p>Sie sagte, dass sie heute in die Schule geht.</p>

<p><b>Szövegösszetartó eszközök</b></p> <p>kötőszók,</p> <p>névmások</p>	<p>und/oder/aber/denn weil/dass/ob/ obwohl / als ob / als wenn=als</p> <p>das, ich, mich, mir, mein, dieser, jener, man, jeder, keiner, einander, <i>derselbe</i> <i>einer, welcher,</i></p>
--	--



